

Σε μια βραχονησίδα πάνω από τα νερά του Αλιάκμονα το ασκηταριό του Αγίου Νικάνορα και η Μονή της Ζάβορδας

/ [Γενικά Θέματα](#) / [Ειδήσεις και Ανακοινώσεις](#)



ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ. Σε μια βραχονησίδα, πάνω από τα γαλαζοπράσινα νερά του Αλιάκμονα, σκαλισμένο σε ένα βαθούλωμα του βράχου βρίσκεται ένα ασκηταριό με δύο στρώματα εντυπωσιακών τοιχογραφιών του 15ου και του 16ου αιώνα. Εκεί ασκήτεψε ο Άγιος Καλλίστρατος, ο πρώτος οικιστής του τόπου που ίδρυσε τη σκήτη του Αγίου Γεωργίου, αγίασε και έδωσε το όνομά του στο πέτρινο βουνό. Τον δρόμο της άσκησης στο ίδιο ακριβώς σημείο ακολούθησε αρκετά χρόνια αργότερα ο Άγιος Νικάνορας που κοιμόταν σε πέτρινο κρεβάτι για να μην ξεκουράζεται ποτέ, τρεφόταν με κάστανα και ρίζες από χόρτα και δεν άναβε ποτέ φωτιά για να ζεσταθεί.

Λίγες μέρες πριν την γιορτή του Αγίου Γεωργίου, την μοναδική ημέρα του χρόνου που επιτρέπεται η πρόσβαση στο ασκηταριό και στις γυναίκες, οι εκπρόσωποι της Ιεράς Μονής Ζάβορδας, μιλώντας στο ΑΠΕ - ΜΠΕ, αφηγούνται την ιστορία του

ιδρυτή της αλλά και της μονής, η οποία είναι χτισμένη στην κορυφή της βραχονησίδας, σε ένα παλιό σταυροδρόμι που ένωνε τον Θεσσαλικό κάμπο με την Ήπειρο και τη Μακεδονία και ήταν καταφύγιο οδοιπόρων. Όπως επισημαίνουν, το 1821 το μοναστήρι που έχτισε ο Άγιος Νικάνορας έλιωσε όλα τα ασημένια του καντήλια για να βοηθήσει με χρήματα την επανάσταση ενώ την περίοδο του Μακεδονικού Αγώνα οι μοναχοί περνούσαν τους μακεδονομάχους στο απέναντι βουνό με τη λεγόμενη σπαρτίνα, το καρούλι που κινούνταν με ταχύτητα στον αέρα πάνω στο μεταλλικό σύρμα. Αργότερα, μετά την πτώση του αλβανικού μετώπου, πολλοί Έλληνες στρατιώτες βρήκαν καταφύγιο εκεί και τα χρόνια που ακολούθησαν το φυσικό τοπίο άλλαξε ριζικά καθώς ανάμεσα στους επιβλητικούς όγκους δημιουργήθηκε μια νέα λίμνη μετά την πλήρωση του ταμιευτήρα υδάτων του Ιλαρίωνα.



Σήμερα πια το ασκηταριό βρίσκεται λίγα μόλις μέτρα πάνω από τη στάθμη των υδάτων που κάλυψαν μια έκταση 21,9 τετραγωνικών χιλιομέτρων, παρασέρνοντας χωράφια, πρώην αγροτικές καλλιέργειες και τις μνήμες του τοπικού πληθυσμού. Ο επισκέπτης της περιοχής που αντικρύζει τον βράχο από την νότια πλευρά θα μπορούσε εύκολα να πιστέψει ότι πρόκειται για ένα νησί μέσα στη λίμνη, ωστόσο η πρόσβαση στο μοναστήρι που βρίσκεται στην κορυφή του βράχου γίνεται μέσω του δρόμου της βορειοδυτικής πλευράς του βράχου. Από το μοναστήρι οι προσκυνητές μπορούν να κατεβούν στο ασκηταριό με ασφάλεια μέσα από ένα μονοπάτι με τετρακόσια σκαλοπάτια που συντηρήθηκε κατάλληλα για το σκοπό αυτό και μια μεταλλική πεζογέφυρα που κυκλώνει περιμετρικά το βουνό.

Ο Άγιος Νικάνορας, σύμφωνα με τη μονή, γεννήθηκε το 1491 στη Θεσσαλονίκη, με θαύμα του Αγίου Μηνά καθώς οι γονείς του ήταν σε πολύ μεγάλη ηλικία για να κάνουν παιδιά. Σε ηλικία 20 ετών έγινε μοναχός ενώ είδε σε όραμα τον Χριστό να του λέει να μεταβεί στο Καλλίστρατον Όρος και να ασκητέψει στη σπηλιά που θα βρει. Εκεί έμεινε για 16 ολόκληρα χρόνια και ένα βράδυ που προσευχόταν στο κελί του, εμφανίστηκε ο Κύριος σε όραμα για δεύτερη φορά στη ζωή του. Του είπε να ανέβει στην κορυφή του όρους, να βρει παλιά χαλάσματα ναού, να σκάψει και να βρει την εικόνα του και να χτίσει μοναστήρι. Πράγματι ο Άγιος βρήκε στα χαλάσματα την εικόνα του Χριστού, που φέρει την ονομασία του Ζωοδότου Χριστού, είναι βυζαντινής τέχνης, καστοριανής σχολής και θεωρείται πολύ σπάνια και μία από τις 5 θαυματουργές εικόνες στις οποίες απεικονίζεται ο Χριστός μόνος του. Στη συνέχεια ο Άγιος Νικάνορας έχτισε το μοναστήρι με τη βοήθεια των μαθητών που άρχισε να δέχεται αλλά και των ανθρώπων της περιοχής.



Οι μοναχοί αναφέρουν χαρακτηριστικά την περίπτωση ενός μικρού παιδιού που σε ηλικία 7 ετών επισκέφθηκε το μοναστήρι και είπε με θαυμασμό ότι η εικόνα του Χριστού ευωδίαζε ενώ κάτι τέτοιο δεν γινόταν αντιληπτό από τον πατέρα του και τον μοναχό που βρισκόταν εκεί. Αργότερα το παιδί αρρώστησε από μια σπάνια νόσο και το περιστατικό μπροστά στην εικόνα θεωρήθηκε ευλογία για να του χαρίσει υπομονή και δύναμη.

Τα χρόνια που ακολούθησαν ο Άγιος Νικάνωρας προσπαθούσε να κρατήσει τον κόσμο κοντά στον Χριστιανισμό, καθώς στην εποχή της τουρκοκρατίας πολλοί ήταν εκείνοι που άλλαζαν πίστη. Στο βιβλίο με τίτλο «Άγιος Νικάνωρ, ο θαυματουργός ασκητής του Καλλιστράτου όρους» που εξέδωσε η Ιερά Μονή Ζάβορδας, αναφέρεται μάλιστα ότι ο Άγιος είχε κάνει και ένα θαύμα στον πλούσιο μπέη της περιοχής ο οποίος είχε ένα μονάκριβο γιο που αρρώστησε βαριά. Εκείνος έφερε το παιδί στον Άγιο μετά από προτροπή των Τούρκων αξιωματικών και ο Άγιος το έκανε καλά. Ο μπέης χάρηκε τόσο πολύ που τον έβγαλε σε ένα μπαλκόνι της μονής και του είπε «ζαπτ μπουρντά» που σημαίνει στα τουρκικά «κράτησέ τα αυτά», εννοώντας ότι μπορεί να αποκτήσει η μονή όλη την γύρω περιοχή, τα χωράφια και τα βουνά. Σιγά σιγά από τη φράση αυτή η περιοχή ονομάστηκε Ζάβορδα.



Σύμφωνα με την Μονή, ο Άγιος έκανε πολλά θαύματα και πριν την κοιμήσή του το 1549 και μετά. Σήμερα είναι ο προστάτης της Δυτικής Μακεδονίας, ο μεγαλύτερος Άγιος της περιοχής, ενώ λείψανά του μεταφέρονται στα χωριά της Κοζάνης και των Γρεβενών για να ευλογηθούν οι πιστοί. Λέγεται μάλιστα ότι έσωσε τα Σέρβια από την πανούκλα, θεράπευσε ανθρώπους από θανατηφόρες ασθένειες, πληγές και λιποθυμίες, έσωσε χωριά από τη χολέρα και την οστρακιά αλλά και επιδημίες που έπλητταν τα ζώα και τις καλλιέργειες. Στο βιβλίο, άλλωστε, «Άγιος Νικάνωρ, ο θαυματουργός ασκητής του Καλλιστράτου όρους» αναφέρονται μαρτυρίες ότι έναν μήνα πριν από τον σεισμό του 1995 στα Γρεβενά κάποιοι έβλεπαν έναν ψηλό ασκητικό γεράκο που είχε στην πλάτη του έναν μεγάλο ξύλινο σταυρό να τριγυρνάει στους δρόμους. Αργότερα είδαν την εικόνα του αγίου, αντιλήφθηκαν ότι ήταν εκείνος και θεώρησαν ότι προστάτεψε τους κατοίκους της περιοχής αφού δεν έπαθε τίποτε κανένας άνθρωπος από τον σεισμό, παρά τις υλικές ζημιές που προκλήθηκαν.

Η Διαθήκη που άφησε ο Άγιος λίγο πριν την κοίμησή του ορίζει ότι η Ιερά Μονή είναι άβατο για τις γυναίκες, οι οποίες όταν φτάνουν στην περιοχή μένουν στους πρόποδες του βουνού σε ένα μετόχι της Μονής όπου μπορούν να προσκυνήσουν λείψανα του Αγίου και να πάρουν ευλογία.





Οι φωτογραφίες προέρχονται από το βιβλίο «Άγιος Νικάνωρ, ο θαυματουργός ασκητής του Καλλιστράτου όρους» που εξέδωσε η Ιερά Μονή Ζάβορδας και από το αρχείο του ΑΠΕ - ΜΠΕ.

ekirikas.com